

Letní fotoškola

Digitální fotoaparáty jsou vybaveny tak, aby ve většině případů samy dokázaly nastavit vhodné expoziční hodnoty. Jak bude výsledný obrázek vypadat, to záleží hlavně na vás. Přinášíme několik tipů pro začátečníky.

Obrázek pořízený digitálním fotoaparátem má jednu velkou výhodu: Pokud se něco nepodaří podle vašich představ, je možné obrázek upravit prostřednictvím některého z mnoha programů určených pro úpravu obrázků. Na to však nespolehejte a snažte se fotografovat tak, aby vaše obrázky žádné další úpravy nepotřebovaly.

ROZVRŽENÍ OBRÁZKU

Pořekadlo o zlaté střední cestě v případě fotografie příliš neplatí. Ne že by byla chyba umístit hlavní motiv snímku do středu obrázku nebo linii hori-

kratšímu času expozice, abyste předešli rozmazání snímku. Naopak při fotografování krajiny dáte asi přednost větší hloubce ostrosti za cenu delšího expozičního času. Při fotografování se v krajině obvykle nic nepohybuje, a navíc si v mnoha případech můžete ruku s fotoaparátem opřít nebo můžete použít stativ.

Při nastavování expozice se fotoaparát řídí nastaveným režimem. Fotoaparáty nabízejí řadu režimů, např. režim Sport, Portrét nebo Krajina, a nastavením vhodného režimu můžete ovlivnit lepší nastavení expozice a přispět tak k lepšímu výsledku.

Abyste zhotovili hezké fotografie, nemusíte být profesionál.

zontu do poloviny výšky fotografie, ale můžete zkusit i jiné možnosti.

Jednou z nich je tzv. zlatý řez. Vznikne rozdělením úsečky na dvě části tak, že poměr malé části k větší je stejný jako poměr větší části k celé úsečce. Při fotografování rozdělte obrázek svisle i vodorovně přibližně na třetiny. Fotografovaný objekt (tvář, vázu apod.) se pak snažte umístit do průsečíku těchto čar.

EXPOZICE

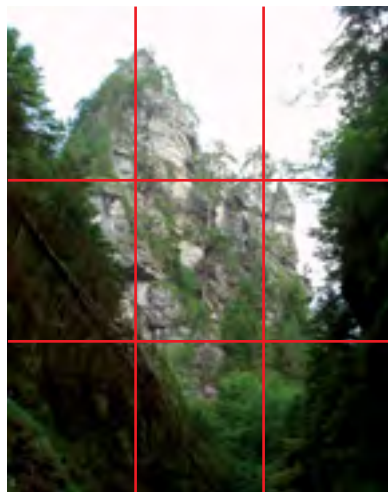
Při fotografování je jedním z hlavních problémů nastavení vhodné expozice. Expozici lze chápat také jako celkové množství světla dopadajícího na senzor. To ovlivňují dva faktory: clona a doba expozice. Nastavení clony ale ovlivňuje hloubku ostrosti.

Digitální fotoaparát dokáže většinou správně určit celkové množství světla, ale těžko může tušit, jakou fotografii právě pořizujete. Pro nastavení správného množství světla existuje více kombinací velikosti clony a doby expozice.

V případě, že fotografujete sportovce, běžící zvíře nebo závody automobilů, pravděpodobně dáte přednost

Expozici lze popsat histogramem a některé fotoaparáty jej mohou zobrazit na displeji.

Histogram správně exponované fotografie ukazuje, že na obrázku jsou rovnoměrně zastoupeny různě jasné body. Má-li histogram výraznou špičku v levé části, ukazuje to na podexponovaný snímek. Naopak výraznější špička v jeho pravé části ukazuje na snímek přexponovaný.

HLOUBKA OSTROSTI

Vzdálenost mezi nejbližším a nejbližším předmětem, které se nám na výsledné fotografii jeví ještě jako ostré. Hloubku ostrosti ovlivňuje ohnisková vzdálenost objektivu, nastavení clony a vzdálenost snímaného předmětu.

CLONA

Zařízení, které reguluje množství světla, jež prochází objektivem. Velikost clony je udávána clonovým číslem: Čím menší je clonové číslo, tím více světla objektivem prochází.

ČERVENÉ OČI

Jev, který vzniká při nízké intenzitě osvětlení odrazem světla blesku ze sítnice oka. Světlo tak prochází přes rozšířené zorničky. Tomuto jevu můžete zabránit použitím předblesku: Blesk nejprve vytvoří sérii krátkých záblesků, které donutí zorničky, aby se stáhly.

HISTOGRAM

Graf četnosti bodů podle jejich jasu. Každá fotografie se skládá z jednotlivých bodů a každý bod má určitý jas. Na vodorovné ose je zastoupeno 256 odstínů zvolené barevné složky nebo jasu. Histogram pro každou z těchto 256 složek ukazuje, kolik bodů na fotografii daný jas nebo odstín má.

Při volbě záběru se snažte o to, aby se na snímku nevykytovala místa výrazně tmavá (ve stínu) ani výrazně světlá (slunce a jeho odraz v lesklých plochách, světla pouličního osvětlení apod.).

KRAJINA

To, že na fotoaparátu nastavíte vhodný režim, ještě neznamená, že obrázek bude hezky vypadat. Snažte se udržet horizont (tedy hranici mezi zemí a oblohou) ve správné rovině a nenaklánějte jej.

Dalším faktorem, který může zkazit snímek, je sluníčko jako součást fotografie. Kromě toho, že zbytek fotografie bude pravděpodobně příliš tmavý, mohou se na fotografii vyskytnout i skvrny.

Než stisknete spoušť, podívejte se, zda v záběru nejsou rušivé předměty, jako třeba sloupy elektrického vedení, stánek s občerstvením apod.

Digitální fotoaparáty ukládají obrázky na různá paměťová média. Máte-li svůj fotoaparát vybaven dostatečnou kapacitou pro ukládání obrázků, pak se pusťte do experimentování: Scénu vyfotografujte z různých míst, zkuste změnit rozvržení obrázku tak, aby se změnilo umístění horizontu – prostě si hrajte. Vyložení nepovedené snímky můžete smazat hned a z těch, které prošly prvním sítím výběru, pak můžete doma v počítači vybrat ty snímky, které se vám nejvíce líbí.

ZVÍŘATA

Fotografujete-li v přírodě, pravděpodobně budete fotografovat také zvířata. Nastavte nejlépe režim Sport (pro snímání pohybujících se předmětů nebo postav).

Chcete-li fotografovat zvíře tak, aby zabralo alespoň polovinu obrázku, je třeba se k němu dostatečně přiblížit. Ale při honbě za obrázkem nezapo-

◀ Zlatý řez: Skála je umístěna přibližně do jedné třetiny šířky obrázku.

mínejte na to, že některá zvířata – tak jako někteří lidé – nemají ráda, když se k nim přiblížíte příliš (pak by totiž mohlo být ohroženo vaše zdraví).

V každém případě se snažte dělat pomalé, klidné pohyby a chovat se tiše, abyste zvěř nevyplašili. Pak už je na vás, jestli raději pořídíte sadu obrázků a z nich vyberete ten nejlepší, nebo jestli budete čekat, až bude zvíře v pozici, na kterou čekáte, a pořídíte jediný snímek.

Chcete-li fotografovat velmi malá zvířata nebo předměty, je třeba použít objektiv s větší ohniskovou vzdáleností, nebo původní objektiv doplnit předsádkou.

FOTOGRAFUJEME DĚTI

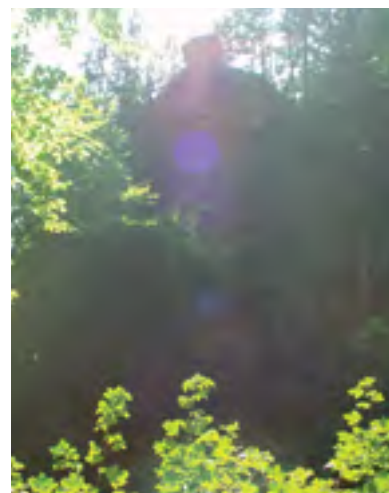
Děti jsou krásně přirozené, když si mohou hrát. Když je ale z jejich svě-

ta vytrhnete zvoláním „Honzíku, koukej, vyletí ptáček!“, pravděpodobně bude na obrázku jen udivený dětský obličejík. Zkuste na to jít opačně a stát se součástí jejich světa. Vy i dítě máte své hračky, a tak si hrajte. Dítě si vás za chvíli přestane všimnout a to je ta pravá chvíle, kdy dáte fotoaparát do výše dětských očí a nenápadně stisknete spoušť.

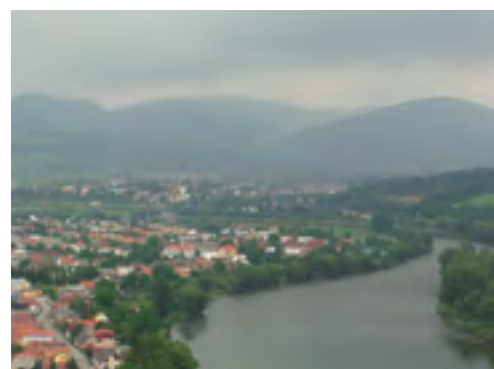
Svou roli hraje i směr dopadajícího světla: Nejlepší je, dopadá-li z boku (například skrze okno).

Při fotografování tváří (ať již dětí, nebo dospělých) se na snímku někdy objeví červené oči. Tomuto jevu můžete předejít použitím předblesku. Nemůžete-li tuto funkci zapnout, pak nezapomínejte: Červené oči lze dobře odstranit pomocí speciálního programu (programu pro úpravu obrázků).

► Nedáte-li si pozor při fotografování proti slunci, mohou se na obrázku objevit skvrny.

▼ Rozdílná výška horizontu – nebe, nebo krajina?

PORTRÉTY

Nezaměňujte portrét s fotografií na občanský průkaz. Portrét by měl o fotografované osobě sdělit víc než jen ukázat její podobu. I tady si ještě před fotografováním můžete usnadnit situaci tak, že na fotoaparátu nastavíte režim Portrét.

Portréty není vhodné pořizovat na přímém slunci, výhodnější je světlo rozptýlené (například můžete přes okno zatáhnout průsvitné záclony).

Při fotografování portrétu se snažte o to, aby byl objektiv v rovině očí fotografované osoby, nebo mírně nad ní. ■ mzi